

Der Honni

En zo waren we na bijna drie jaar weer eens bij elkaar: medewerkers en redacteurs van *Argus*, plus lezers die zich hadden opgegeven voor de presentatie van *De munitiefabriek van de vrede* van gretig publicist Guus Gonggrijp, in prachtcafé Brecht, genoemd naar DDR-icoon Bertolt. Het boek gaat over Gonggrijps ervaringen in Dresden, waar hij – zeven jaar lang, tot de val van de Muur – de Nederlandse editie van het DDR-propagandablad *DDR-Revue* verzorgde. Het samenzijn werd gelardeerd door de Trabi's, een gezellige groep die er plezier in heeft DDR-schlagers uit te venten. Die leken wel sterk op de populaire liedjes van de Navo-buren, maar wie goed luisterde, bespeurde incidenteel wel iets onaardigs over de Verenigde Staten en een enkele keer was er sprake van *Der*

Guus Gonggrijp, Paul Arnoldussen en de Trabi's (vlnr).

FOTO'S FRANK BAKKER

als je dat opschreef, speelde je de westerse imperialisten maar in de kaart. De Dresdenaren konden zich daar wel vrolijk over maken. Ondertussen hoopten ze vooral dat het beter zou worden in het land waar aanpassingsvermogen een zegenrijke eigenschap was.

In het boek – en in het gesprek – afficheerde Gonggrijp zich als *enfant terrible*. Met groot plezier vertelde hij over een wat controversieel ideeetje, ter redactie geoperd. Citaat: “Zo brachten we eens het nieuws dat de DDR meewerkte aan een project om de oeros terug te fokken, een gigantisch rund met vervaarlijk kromme horens dat rond 1627 was uitgestorven. In diezelfde tijd liet partijleider Erich Honecker weten dat het joodse leven in de DDR-hoofdstad Berlijn terug diende te keren. Er werd een synagoge gerestaureerd, uit de VS was een rabbijn ingevlogen, maar hoe nu verder? Een plus een is twee, en zo belandde mijn voorstel in de ideeënbuis om de Duitse jood terug te fokken. Aangezien bij mij ook nog wel het nodige joodse bloed door de aderen vloeyde, was ik zelfs bereid om persoonlijk een steentje bij te dragen.

Binnen de kortste keren werd ik bij de directeur ontboden.”

Gonggrijp zag wat er allemaal mis was in de DDR, hij provoceerde constant, maar hij wist: met één hofnar viel op die redactie nog best te leven. In wezen zag hij wel degelijk toekomst voor de DDR, het land was in de overgangsfase richting socialisme, voorstadium van het communisme, en zoals marxisten weten, gaat zo iets niet met stoom en kokend water, maar met vallen en opstaan.

Er waren wat voortekenen van het einde van het regime, maar ook voor Guus kwam de snelle ineensstorting als een verrassing. Had het anders kunnen lopen? Gonggrijp: “Misschien. Als de oppositie zich destijds gericht had op de Sovjet-instellingen in de DDR, zou dat aanleiding kunnen zijn geweest voor Russisch ingrijpen. En dat had tot gewapende strijd kunnen leiden.”

De vraag lag voor de hand: aan welke kant had hij dan gestaan? Met enige aarzeling zei hij dat hij de gevestigde macht zou hebben verdedigd.

Nou zien wij Guus best met een kalasjnikov in de weer. Maar dan met een schroevendraaiertje in

zijn handen om te zien hoe zo'n geval werkt, want, het is waar, hij heeft ook nog een wat raadselachtige belangstelling voor wapentuig.

Maar vanuit een loopgraaf in de Dresdner Thaelmannstraße schieten op een door de westerse propaganda misleide tegenstander, nou nee. De psycholoog in ons zegt: een staaltje van consequent doorredeneren, traditioneel een wat lastige eigenschap van (ex-) communisten.

Aan het eind van de bijeenkomst speelde Friso de Zeeuw, de baas van het DDR-museum in Monnickendam, die het eerste exemplaar van het boek ontving, hem nog het insigne *Aktivist der sozialistischen Arbeit* op, kennelijk een doublure in de collectie, maar een hartelijk gebaar. En daarmee had Guus er nu twee, want midden in zijn carrière was hij ook al uitverkoren. Gonggrijp: “Je moest het wel heel bont maken in de DDR om niet gedecoreerd te worden.” In 1986 had hij bij de uitreiking nog een woordje gesproken. “Kameraden, het is net als met bommen in de oorlog: het treft altijd de onschuldigen.”

HOOFDREDACTIE

VAN DE KEIZERSGRACHT

Honni, een ironisch koosnaampje voor Erich Honecker.

Is ironie in de eerste socialistische arbeiders- en boerenstaat op Duitse bodem een moeizame combinatie? Ironie was er volop, zei Gonggrijp in een vraaggesprek, hoewel het misschien wat meer had van sarcasme. Zijn Italiaanse collega op de uitgeverij (het blad werd in vele talen gepubliceerd): “Over Italië lacht de zon, over de DDR lacht de hele wereld.”

Het plaatselijke dagblad opende met het nieuws dat de gemeentelijke dienstverlening in Dresden nog beter zou worden dan die al was. Nou was die dienstverlening buitengewoon beroerd, maar ja,

Monse Weijers

Monse Weijers betoogt (*Argus* 121) dat zijn leven ‘mislukt’ zou zijn. Dat lijkt me een sterk staaltje dichterlijke vrijheid.

Prijswinnend sportman ooit
Thans gevierd letterknecht
Zegt dat zijn leven
Succes heeft ontbeerd
Monse bedient zich van
Melodramatica
Die geen scribent
Met succes kopieert.

Amsterdam, Marco Bakker

Oekraïne

Wellicht een wat onbeduidend terzijde bij al het dagelijkse oorlogsgeweld, maar toch even een taalkundige onduidelijkheid bij de kladden. Jullie schrijven over ‘het lot van Oekraïne’ (*Argus* 121), maar ik kan mij van mijn middel-

bareschooljaren herinneren dat wij spraken van het Centraal Plateau, de Krim en de Oekraïne. In hedendaagse media wordt zonder uitzondering gesproken van Oekraïne. Nieuwe tijden, nieuwe zeden?

Rotterdam, J.B. Dieperink

Apen

Ik schrok me een aap toen ik in *Argus* 121 een serie foto's van aangeklede chimpansees aantrof. Dit kan écht niet. In het begeleidende artikel worden weliswaar

BRIEVEN

kritische noten bij deze abjecte afbeeldingen geplaatst, maar intussen geven jullie wél ruchtbaarheid aan deze ongein.

Utrecht, Wies Vergeer

Verschijnt tweewekelijks

Hoofdredactie Paul Arnoldussen en Rudie Kagie

Uitgever Stichting Arguspers
Keizersgracht 337,
1016EG Amsterdam
info@arguspers.nl

Eindredactie Bert Brevoord,
Ingrid Brouwer
en Paul Westink

Druk APG Diemen

Redactie Mark Blaisse,
Martje Breedts Bruijn,
John Jansen van Galen,
Kasper Jansen
en Michaja Langelaan

redactie@arguspers.nl

Vormgeving Lucy Prijs
Letter logo Richard Keijzer

Organisatie Irene Philippsen

Jaarabonnement: € 58,-
(24 nummers)

Twee jaar voor € 106,-

Abonneren kan via de site
www.arguspers.nl
Abonnementenservice
tel.: 088-1102043
Volg ons op
www.facebook.com/argusopiniekrant/